

Riksidrottsförbundet

Idrottsombudsmannen – Årsrapport 2025

Innehållsförteckning

Inledning	1
Sammanfattning	1
Översikt av visseblåsarfunktionen	2
Inkomna uppgifter – kategorier och innehåll	3
Kränkningar (178 uppgifter)	4
Medlemskap (135 uppgifter)	4
Övrigt (112 uppgifter)	4
Selektering (96 uppgifter)	5
Sexuella kränkningar (76 uppgifter)	5
Våld (49 uppgifter)	5
Ekonomiska oegentligheter (39 uppgifter)	6
Analys av inkomna uppgifter	6

Inledning

Syftet med den här årsrapporten är att ge en överblick av Idrottsombudsmannens (IO) arbete under 2025, med särskilt fokus på det reaktiva trygghetsarbete som bedrivits inom idrottsrörelsen.

Sammanfattning

Under 2025 tog visselblåsarfunktionen emot 841 uppgifter - det högsta antalet sedan IO inrättades 2018. Merparten av uppgifterna, 712, avser enskilda föreningar, 72 avser specialidrottsförbund (SF), 18 till specialdistriktsförbund (SDF) och 28 har bedömts ligga utanför IO:s uppdrag.

Antalet inkomna uppgifter fortsätter att öka, även om ökningen under året är relativt liten och nästan i nivå med året innan. Ökningen tros ha flera orsaker. Dels har trygghetsfrågor fått större uppmärksamhet inom idrotten de senaste åren, dels har närvaron stärkts regionalt genom införandet av regionala ombud och kontaktpersoner vid RF-SISU-distrikten vilket har sänkt tröskeln för att rapportera in uppgifter till IO. Vi ser också att allt fler väljer att tillvarata sina rättigheter som medlemmar i idrottsföreningar.

Den vanligaste kategorin är, liksom tidigare år, kränkningar (172 uppgifter), följt av medlemskap (132 uppgifter). Därefter följer kategorin övrigt (112), vilket vittnar om bredden i det som anmäls. Under 2026 kommer IO att se över kategoriseringen i syfte att bli mer träffsäker och minska andelen som hamnar i alltför breda kategorier.

Selektering är den fjärde största kategorin med 96 registrerade uppgifter. Frågor om selektering återkommer ofta i kontakten med IO, även om det inte tillhör det primära uppdraget för IO. Under året har IO tagit fram en särskild rapport – *Selektering inom barn- och ungdomsidrotten: En lägesbild från Idrottsombudsmannen* – som sammanfattar iakttagelser från IO. Rapporten syftar till att öka kunskapen om hur selektering tar sig uttryck i praktiken och fungera även som ett underlag i utvecklingsarbetet. För en mer detaljerad bild av de uppgifter och ärenden som avser selektering hänvisas till rapporten.

Övriga större kategorier under 2025:

Kategori	Antal uppgifter
Kränkningar	178
Medlemskap	135
Övrigt	112
Selektering	96
Sexuella kränkningar	76
Våld	49
Ekonomiska oegentligheter	39

Kategoriernas innehåll förklaras i ett senare avsnitt.

Vidare framgår att 55 av Riksidrottsförbundets 72 medlemsförbund har inkomna eller registrerade uppgifter kopplade till sig. Det understryker vikten av visseblåsarfunktionen som en del i att upprätthålla idrottens värdegrund.

Översikt av visseblåsarfunktionen

Uppdrag och ansvar

IO:s uppdrag är att verka för att idrottsrörelsens verksamhetsidé, vision och värdegrund efterlevs. Det innebär bland annat att ge stöd till enskilda medlemmar, föreningar, SF och RF-SISU-distrikt, samt att företräda deras rättigheter enligt RF:s och SF:s stadgar.

IO har också ett särskilt ansvar att utreda misstankar om överträdelser av idrottens värdegrund. Visseblåsarfunktionen är ett centralt verktyg i det arbetet. Den möjliggör anonym och säker rapportering av allvarliga missförhållanden som kan skada individer, organisationer eller idrottsrörelsens anseende.

Inkomna uppgifter – kategorier och innehåll

Under 2025 registrerades totalt 841 uppgifter i visselblåsarfunktionen, det högsta antalet sedan funktionens start 2018. Vi ser det som positivt att fler väljer att höra av sig med frågor, upplevelser och behov av stöd. Glädjande är även att hanteringstiden har minskat jämfört med tidigare år, vilket vi ser som ett resultat av ett välfungerande och samordnat arbetssätt mellan IO, SF, regionala ombud och kontaktpersoner i RF SISU-distrikten.

År	Antal mottagna uppgifter	Genomsnittlig hanteringstid(dagar)
2023	643	136,4
2024	822	92,3
2025	841	69,4

Uppgifter till IO kan lämnas av aktiva, vårdnadshavare, föreningar, förbund eller andra, via telefon, mejl eller visselblåsarfunktionen. Alla inkomna uppgifter registreras i ett ärendehanteringssystem och hanteras enligt fastställd process. IO hanterar även ett stort antal samtal och frågor som inte registreras. Det kan handla om att ge allmänna råd om hur en situation ska hanteras och hur en förening ska agera. I vissa situationer kontaktar eller hänvisar IO till andra instanser, såsom polis eller socialtjänst.

Under året har IO varit direkt involverade i tolv disciplinärenden enligt kapitel 14 i RF:s stadgar där idrottens värdegrund misstänkts ha överträtts. IO har även stöttat och medverkat i ett flertal ytterligare disciplinärenden. IO är inte en dömande instans, men kan när det bedöms som lämpligt upprätta en anmälan. Dessa ärenden handläggs inledningsvis av det aktuella förbundets disciplinnämnd, eller i vissa fall av ett specialdistriktsförbund (SDF) beroende på förbundets organisation. Beslut kan överklagas till Riksidrottsnämnden. Eventuella påföljder kan vara tillrättavisning, böter eller avstängning. I samband med uppgifter av allvarigare karaktär har IO också vid tretton tillfällen hänvisat till eller fört dialog med polismyndigheten.

Uppgifterna som inkommer kategoriseras för att skapa överblick och synliggöra återkommande mönster inom idrottsrörelsen. Ibland kan en uppgift spänna över flera kategorier. En sådan uppgift placeras då i den kategori som bedöms vara mest relevant. Nedan följer en kort beskrivning av de vanligaste kategorierna under året, tillsammans med exempel på hur dessa uppgifter kan se ut.

Kränkningar (178 uppgifter)

En uppgift som kategoriserats som kränkning kan avse upplevelser av mobbning, förlöjligande, utfrysning eller andra nedvärderande beteenden. Dessa beteenden är ofta kopplade till tränare, ledare eller andra aktiva.

Exempel 1

I en förening rapporteras återkommande kränkningar och mobbning riktade mot både barn och vuxna. Det handlar bland annat om att aktiva filmas utan samtycke och utsätts för nedsättande kommentarer. Föräldrar och barn upplever dessutom att de förväntas bidra ekonomiskt, samtidigt som resurserna i huvudsak riktas mot vuxenverksamhet. Detta skapar en känsla av orättvisa och bristande engagemang från föreningens sida.

Exempel 2

En vårdnadshavare beskriver hur ett barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF-diagnos) inte får det bemötande eller stöd som behövs i föreningens ordinarie lagverksamhet. Trots samtal och förslag på anpassningar upplevs ledarna inte ta till sig informationen. Barnet har därefter enligt vårdnadshavaren blivit avstängd från träning under resten av året, vilket har lett till stor besvikelse och känsla av utanförskap.

Medlemskap (135 uppgifter)

Uppgifter om medlemskap omfattar frågor om rättigheter kopplade till medlemskapet i föreningen, tillgång till verksamheten och inflytande i föreningsdemokratin.

Exempel

Flera föräldrar har under längre tid försökt föra dialog med föreningen kring brister i ledarskap och trygghet inom ett ungdomslag. Trots upprepade önskemål om möten, handlingsplaner och samtal har föreningens ledning inte bemött deras synpunkter, vilket upplevs som ett hinder för delaktighet och en trygg idrottsmiljö.

Övrigt (112 uppgifter)

Denna kategori innehåller uppgifter som inte passar in i övriga kategorier, men som ändå kan ligga inom IO:s uppdrag. Innehållet i kategorin varierar vilket visar behovet av fortsatt utveckling av kategoriseringen.

Exempel

Under året har vi fått in uppgifter som rör föreningars arbetsgivaransvar. Vi har även hanterat uppgifter om försäljning av varor och andra kommersiella frågor där

föreningar och enskilda efterfrågar stöd. Därtill har vi fått frågor kring hantering av begränsade registerutdrag, bland annat om rutiner för kontroll och dokumentation. Sammantaget visar dessa uppgifter att kategorin Övrigt behövs för att samla upp frågor av mycket varierande karaktär som inte passar in i någon annan kategori, men som är betydelsefulla att redovisa.

Selektering (96 uppgifter)

Frågor om selektering är återkommande i kontakten med IO. En mer utförlig analys presenteras i rapporten: *Selektering inom barn- och ungdomsidrotten: En lägesbild från Idrottsombudsmannen*. Nedan följer ett exempel från rapporten.

Exempel

I en idrottsklubb har tränare utsett unga aktiva som ”talanger”. Detta har lett till att vissa barn, redan i sexårsåldern, får särskild träning och fördelar jämfört med övriga. Denna typ av selektering sker tidigt och utan öppen process. Detta upplevs som problematiskt och i strid med etablerade riktlinjer. Samtidigt har flera av de berörda barnens föräldrar valts in till föreningens styrelse, vilket försvårar oberoende dialog om verksamheten.

Sexuella kränkningar (76 uppgifter)

Omfattar oönskade sexuella handlingar, kommentarer eller beteenden som kränker den personliga integriteten.

Exempel 1

Två personer, en ung vuxen och en vuxen, uppger att de under en föreningsaktivitet utsatts för misstänkt sexuellt ofredande av en ledare. Händelserna ska ha inneburit kommentarer om utseende, oönskad beröring samt att ledaren vid ett tillfälle misstänks ha rört vid sitt könsorgan i deras närvaro.

Exempel 2

Uppgifter rör en situation där en aktiv inom en förening har tagit bilder på sig själv och lagkamrater i ett avklätt eller lättklätt sammanhang. Bilderna ska därefter ha spridits vidare till andra, bland annat jämnåriga, och i något fall försetts med nedsättande kommentarer. Händelsen har upplevts som kränkande av de berörda.

Våld (49 uppgifter)

Kategorin avser fysiska handlingar eller hot inom ramen för idrottsutövning eller föreningsverksamhet.

Exempel

I samband med en träning uppstår ett bråk mellan två yngre aktiva. Situationen eskalerar och den ena pojken slår den andra med knytnäven mot ansiktet, vilket leder till svullnad och blåmärke. Föreningen uttrycker oro för den pojke som utdelade slaget och överväger hur situationen bör hanteras vidare, inklusive behov av stöd eller kontakt med socialtjänsten.

Ekonomiska oegentligheter (39 uppgifter)

I den här kategorin finns uppgifter som innehåller misstankar om att någon inom en förening eller ett förbund agerat för egen ekonomisk vinning, ofta kopplat till medel, bidrag eller utrustning.

Exempel

En medlem beskriver en förening där det finns misstankar om jäv, ekonomiskt missbruk och bristande insyn i styrelsens arbete. Det handlar bland annat om att sponsormedel inte redovisas tydligt, att resurser fördelas ojämlikt och att vissa personer gynnas utan att bidra till verksamheten.

Genom att kategorisera och följa upp de inkomna uppgifterna skapas en tydligare bild av vilka frågor som är återkommande inom idrottsrörelsen. I nästa avsnitt följer en analys av trender, tendenser och möjliga förklaringar till utvecklingen vi ser över tid.

Analys av inkomna uppgifter

År 2025 har inneburit en fortsatt ökning av inkomna uppgifter. I det här avsnittet analyseras de uppgifter som registrerats under året med fokus på återkommande mönster, nya tendenser och de utmaningar som identifierats i IO:s arbete.

I föregående årsrapport noterade IO att en majoritet av uppgifterna rör barn i åldern 10 till 15 år. Den bilden står sig även i år. Det är oftast en vuxen som kontaktar IO och i de flesta fallen är det barnets vårdnadshavare.

En återkommande utmaning inom idrottsrörelsen är upplevelsen av att det är riskfyllt att framföra kritik. Många uppgiftslämnare väljer därför att vara anonyma med hänvisning till oro för att deras barn ska påverkas negativt. Flera beskriver också att detta redan har inträffat. Att som medlem eller förälder lyfta kritik är en naturlig del av föreningsdemokratin. Repressalier i samband med detta är inte acceptabla.

Samtidigt syns en positiv förändring. Även om många fortfarande kontaktar IO anonymt har andelen minskat. Under 2025 var 44 procent av uppgiftslämnarna anonyma, vilket är en tydlig minskning jämfört med tidigare år. IO har oftare föreslagit

möten eller samtal med uppgiftslämnare, med löfte om konfidentialitet. Det ger bättre förutsättningar att förstå sammanhanget, ställa frågor och följa upp uppgifter mer strukturerat.

Det förbättrade samarbetet mellan IO, de regionala ombuden och RF-SISU-distrikten har också bidragit till kortare hanteringstid. Genomsnittet för hur många dagar en uppgift hanterades under 2025 var 69,4 dagar. Även om det kan upplevas som långt speglar siffran ett genomsnitt. Många uppgifter avslutas snabbare, medan mer komplexa tar längre tid.

Vi ser också en ökad andel uppgifter som rör barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF. Det är vanligt att vårdnadshavare hör av sig sent, när problemen redan hunnit fördjupas och relationerna blivit låsta. Ett av exemplen under kategorin kränkningar visar hur detta kan yttra sig. Den här typen av uppgifter är ofta svåra att reda ut. Berättelserna om vad som hänt skiljer sig åt och det är inte ovanligt att konflikten pågått under en längre tid. Den gemensamma nämnaren är att barnet hamnar i kläm. När barnet inte längre får delta i verksamheten upplevs det som en kränkning, oavsett föreningens avsikter.

IO kontaktas ofta först när viljan till lösning är låg. Ideellt engagerade ledare beskriver att de försöker inkludera alla men att det finns praktiska begränsningar. Samtidigt uttrycker vårdnadshavare en stark oro för barnets välmående och upplevelse av utanförskap. I dessa fall är det svårt att bidra med stöd eftersom konflikterna redan gått för långt.

En ytterligare svårighet är att mycket av det utbildningsmaterial som finns för ledare är förebyggande. När konflikten väl är ett faktum är det svårt att arbeta tillbaka till en fungerande relation. Det är dessvärre inte ovanligt att barnet till sist lämnar föreningen eller byter lag, vilket innebär att barnet tappar ett viktigt sammanhang.

Mot bakgrund av att dessa uppgifter blir fler kommer IO under 2026 att införa en särskild kategori för uppgifter som rör NPF. Vi planerar också att publicera en särskild rapport med fördjupad analys av inkomna uppgifter och vilka mönster som kan urskiljas i dessa frågor.

I de uppgifter som rör sexuella kränkningar handlar det i de flesta fall om beteenden mellan medlemmar inom samma förening. Exempelvis aktiva gentemot varandra. Det förekommer även uppgifter om ledare eller andra personer med förtroendeuppdrag som agerar på ett oacceptabelt sätt. IO ser allvarligt på alla former av sexuella kränkningar, särskilt när det finns en tydlig obalans i ansvar och makt.

Även frågor om selektering är fortsatt vanliga. Som tidigare nämnts har en särskild rapport med fokus på uppgifter om selektering inom barn- och ungdomsidrotten

publicerats av IO. Rapporten baseras på samma underlag som årsrapporten, men innehåller en mer fördjupad analys av just dessa uppgifter. För den som vill ta del av mer detaljerade iakttagelser hänvisas till rapporten.

Avslutningsvis vill IO betona att många uppgifter som lämnas inte har en tydlig eller enkel lösning. En stor del av de mer tidskrävande uppgifterna är så kallade gråzonsärenden, där konflikten har pågått under lång tid och där det saknas en gemensam bild av vad som skett. Det är ofta svårt att avgöra vad som är rätt eller fel, och IO: s roll blir snarare att lyssna in, väga samman olika perspektiv och föreslå möjliga vägar framåt. I dessa situationer är det viktigt att visa respekt för båda parter perspektiv, särskilt eftersom det ofta är barn och unga som påverkas mest när vuxna hamnar i konflikt.

Stockholm mars 2026